

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 an întreg 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai mult pe an; — trimis cu poșta în lăintrul monarhiei pe 1 an întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 an 10 fl. sau 22 franci, pe 6 luni 5 fl. sau 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politic, national-economic și literar.

Orice inserate,

se platesc pe sorie s'au linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a și a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru priu assemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariulu Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 70.

Sibiu, 1/13 Septembrie 1879.

Anulu II.

Abonamentu nou la „Observatoriulu“.

Prin ac'asta se deschide abonamentu nou pe triluniulu Octobru—Decembre a. c. și anume:

cu 2 fl. v. a. în lăintrulu monarhiei,
cu 2 fl. 50 cr. s'au 6 franci în străinatate.

Acei p. t. domni abonati alu caroru abonamentu expira cu ultim'a Septembrie st. v. sunt rogati a'si reiunoi abonamentulu de timpuriu, pentru că se nu sufere intrerupere în espedarea diariului.

Banii de abonamentu se transmitu mai usioru și mai siguru prin asemnatiuni postale (mandate) de a dreptulu la: „Observatoriulu“ în Sibiu.

Esemplarie complete mai avemu vre-o câteva atātu dela începutulu anului, cātu și din semestrulu alu douilea.

Conditiiunile de abonamentu se potu vedea în fruntea diariului.

Redactiunea.

Din sal'a tribunalului dela Sibiu.

Istori'a patriei înainte juriului.

(Urmare și fine.)

Eminentele discursu aparatoriu alu pers'onei și totu-odata alu dreptului, pronunțiatu în 3 Sept. de cātu on. domnu advocatu Albert Arz de Straussenburg ilu reproducemu cātu se p'ote mai pre largu și cu atātu mai virtosu, că e f'orte instructiv și p'ote servi de îndreptariu pentru alti publicisti transilvani, romani ori sasi, cātu voru mai avea s'orte că se cada în man'a procuroriloru pentru publicari de documente istorice.

Dupace a resumatu și determinatu pe scurtu statulu cestiunei pe temeiulu actelor, încependu din dio'a în care G. Baritiu primise dela Beiusiu copi'a documentelor, dn. Arz face critic'a acusei asia cum fusese ea formulata de cātu dn. procuroru și afla, că precum alte-ori, asia și asta-data aceea nu e conforma cu legea.

§. 25 din ordonanti'a ministeriale, prin care se regul'edia procedur'a la curtile de jurati, tine curatu, că în actulu de acusa trebuie se se arate anumitu, nu numai tiparitur'a (carte, diariu) incriminata, ci și singuratecele passage sau parti, pe care procurorulu își întemei'edia acus'a sa. Cum trebuie se fia întiel'sa ac'asta decisiune, se cun'osce din §. 72 alu aceleiasi ordonantie, dupa care un'a din întrebările ce se punu juratiloru trebuie se sune asia: „Sunt juratii convinși, că cuvintele denotate de cātu acusatoru se potu califică în adeveru asia precum le califică densulu?“

Asia dara acusatorulu este obligatu se den'ote cuvintele singuratece, care dupa a sa parere vetama legile. Scopulu învederatu alu acestei decisiuni este, că acusatulu se i se dea ocaziune de a se prepara pentru aparare. Dara acus'a formulata de cātu procuroru nu a împlinitu ac'asta conditiune, și asia elu a lipsitu pe acusatulu de beneficiulu acordatu lui prin lege.

În cātu pentru acus'a, că Baritiu ar fi numitu de auctoru pe repausatulu preotu Ioanu Munt'enu, dn. Arz o resfira și o reduce la o contradicere flagranta cu ceea ce se vede tiparitu, unde auctorii se numescu și subscriu ei insii: Ioanu Margin'enu și Constandin Stezariu, prin urmare în nici-unu casu altulu.

Mai încolo, acus'a procurorulu tine, că acelu documentu coprinde unu delictu contra §-lui 302.

La partea essentiala a acestei assertiuni voi rev'eni mai la vale; aci inse imi permitu a întreba: Cine este responsabilu în lini'a prima pentru unu lucru tiparitu? F'ara îndoie'la auctorulu! — Asia dara pentru-ce dn. procuroru n'au acusatulu și pe auctoru, pe care'lu cun'osce?

Știu eu bine că nu este de competenti'a mea se acusu; sunt și departe de a lua la critica actulu de acusa, de și ilu merita. Dacă totuși me ocupu și de acestu defectu alu lui, o facu numai din

causa că se aratu, că însuși dn. procuroru, în contradicere cu declaratiunea sa, nu afla delictulu în coprinsulu acelu documentu, pe care auctorii lui nu'lu destinaseră pentru publicare, ci celu multu numai întru înpregiurarea, că elu totuși s'a publicatu (dupa treideci de ani). Dacă procurorulu ar fi aflatu delictulu în însuși acelu articlu, atunci elu trebuie nesmintitu se acuse pe auctori, ceea ce inse nu a facutu; asia dara a și recunoscutu, că pe densulu ilu sminti numai publicarea, pentru care este în adeveru numai redactorulu respundietoriu.

Asia dara noi avemu a face aci în lini'a prima cu întrebarea, dacă publicarea unui documentu scris înainte cu mai bine de ani treideci, este sau nu, o fapta demna de ped'epsa. Dn. procuroru de statu cere dela d-v'ost'ra domni jurati, că se respundeti la ea afirmativu.

Ac'asta întrebare inse este că principiu, de o înportantia f'orte mare. Dn. acusatulu av'ut'ota dreptatea, cându elu în apararea sa sustin'ut, că densulu publicandu documente istorice, nicidecum nu a facutu politic'a dilei, nu s'a pusu alaturea cu foile politice, nu s'au amestecat în politic'a actuala, ci le-a publicatu puru și simplu, că ori-care altulu. Asia dara acusatulu face apellu la libertatea sciintiei.

Cu t'ote acestea, dn. procuroru de statu cere dela d-v'ost'ra că se condamnati pe acusatulu, adeva că d-v'ost'ra se combateti și se negati dreptulu sciintiei și libertatea de a cercetă. Procurorulu cere ac'asta dela d-v'ost'ra tocma acuma și tocma aici, unde, precum a observatu și acusatulu, societatea istorica din Ungari'a cu puține dile mai înainte fiindu reprezentata prin membrii sei cei mai de frunte, se folosi de dreptulu cercetare. Elu cere dela d-v'ost'ra, că prin condamnarea ce veti enuntia contra acusatulu Baritiu pentru publicare de documente istorice, se diceti acelu omeni ai sciintiei: Sciti ce? Stă în voi'a v'ost'ra că se cutrierati archivele vechi și noue, aveti libertatea de a stringe că și albinele, multime de documente; va fi inse vai de voi, dacă veti cutediă se publicati ceva din tesasurele aflate, pentru-că s'ar p'otea întâmpla usioru, că în acelu casu paragrafiu cei f'orte elastici ai codicelui penale, se ve apuce capulu în retio'a (în ghiltiulu, în lătiulu) loru!

Eu știu că d-v'ost'ra domni jurati nu veti face un'a că ac'asta, dara dacă ati face-o, atunci acei omeni ai sciintiei, acei istoriografi veniti din Ungari'a până la Sibiu, v'aru respunde subridiendu: Bine, dacă cetatienii din Sibiu pronunția anathema asupra sciintiei; dacă ei voru se sugrume sciinti'a prin paragrafiu codicelui penale, — atunci noi totu nu vomu înceta se adunamu documente și sciintia, vomu și continua publicarea loru; dara cele adunate pe aici nu le vomu publica în Transilvani'a nici în Sibiu, ci în capital'a Ungariei, sau ori-unde aiera, pentru-că ori-unde vomu merge, suntemu siguri de onorific'a recunoscinti'a și multiamita a lunei civilizate!

Știu bine, că onor. procuratura n'ega acelei publicatiuni caracterulu de documentu istoricu. Pentru-ce? Eu nu știu, din cauza că on. procuroru nu a produsu nici-unu temeiu pentru negatiunea sa. Asia dara trebuie se cautu eu însuși vreunu argumentu. Și aci imi vine în minte, că în conversatiuni private s'a disu, că acestu articlu de aceea nu p'ote fi consideratu că documentu istoricu, pentru-că auctorulu seu inca totu se mai afla în viația. Eu inse știu asia, că în casuri de acestea viația auctorulu nu vine în nici-o consideratiune. Nu cumva proclamarea independentiei Ungariei din 14 Aprilu 1849 numai pentru aceea nu ar fi documentu istoricu, fiindu-că Kossuth mai este în viația? Acestu documentu s'a publicatu de nenumerate ori, și inca pe timpul absolutismulu celui mai grosolanu, f'ora că se fia pornitu cineva persecutiune asupra lui.

Apoi natur'a, calitatea istorica a unui documentu sau a ori-care scrieri nu se considera dupa vechime și ani. Istoria este oricare evenimentu

complinitu, și ori-ce grupa sau suma de evenimente care sunt în legatura unele cu altele; apoi una din acelea grupe istorice este și nefericitulu resboiu civile din 1848/9. Totu ce se tine de acela și ce intra în cadrulu lui este istoricu; asia dara și documentulu din Martiu 1849 despre care e vorb'a aci, este istoricu. Natur'a sa istorica nu se schimba întru nimicu prin aceea, că elu stă în legatura și cu tempulu presentu, pentru că trecutul, prin urmare ori ce istoria, stă în raportu cu presentulu, că-ci acesta este fiulu trecutulu. Apoi tocmai acestu raportu alu evenimenteloru trecute cātu cele presente face, că istori'a se merita a fi înv'etiata, prin urmare că se fia sciintia.

Mi se pare că d. procuroru va recun'osce, că o scriere despre resbelulu Curutiloru compusa în acea epoca, are caracterulu unui documentu istoricu, fiindu-că de atunci au trecut 170 de ani. Apoi eu credu, că se afla din acea epoca destule documente care s'emană că ou cu ou cu celu incriminatulu astadi. În dilele Curutiloru omorulu și jafurile fusesera pe atunci la ordinea dilei că și în 1849, și o inimă doi'osa p'otea se scria și atunci în tonulu articolulu incriminatulu; că-ci adeva nefericirea acestei sermane tieri este că ea au suferitu în cursu de secolu din caus'a multelor resboie civile. Întrebu pe d. procuroru, că deca ar fi a se publică astadi vre-o epistola că ac'asta, inse din anulu 1707 s'au 1709, ar cita ore asupra ei §. 302 din cod. penale? Era deca nu, cu ce dreptu trage densulu aci documentulu din 1849, cându istori'a revolutiunei de atunci este totu asia complinita că și a Curutiloru? Din ac'asta cauza acusatulu are t'ota dreptatea, cându face apellu la libertatea sciintiei istorice.

Dar' nu numai libertatea sciintiei, ci și libertatea pressei este aci pusa în pericolu. Deca ar fi cumva cu potintia că acusatulu se fia condamnatu pentru acestu articlu, atunci dicu eu, că a sositu timpul de a petitionă la dieta, că se bine-voi'esca a ne scapă de ac'asta cursa pericul'osa a libertatii de presa și se aiba bunetate a restaură censur'a, că-ci atunci omulu înv'etiatu și neinv'etiatu ar sci celu puçinu ce este permisulu și ce este opritulu.

Asia departe inca totu n'amu ajunsu. Judece lumea cum va voi despre libertatea din Ungari'a, că-ci atātu totu va recun'osce, că în acea tiera press'a este libera; ba inca și mai multu, că se facu adesea mari abuzuri cu ea. Eu nu voi se me ocupu aci pe largu cu starea pressei din Ungari'a, nici se citediu nenumeratele insulte aruncate cu t'ota violenti'a contra regimulu și a opozitiunei; dicu numai atātu, că astadi lectorii de diarie sunt dedati cu tutunu f'orte tare. Citiramu cu totii mai deunadi unu articlu alu lui Verhovay, în care se spunea că Kossuth a provocatu de a dreptulu pe archiducele palatinu Stefanu la înalta tradare, că adeva rapindu cor'ona Ungariei dela regele Ferdinandu, se si-o puna pe capulu seu, că inse Stefanu dupa multa siovaire a refusatu. Ac'asta anecdota v'atema în modulu celu mai brutale respectulu datoratu casei domnit'ore și totuși nici-unu procuroru nu s'au ocupatu de dens'a. Bine au facutu că nu s'au ocupatu; eu inse întrebu, cum potu fi obiectu de persecutiune espressionile durer'ose ale unui jume locotenentu din anulu 1849, deca procurorii nu afla de lipsa a persecută atacurile îndreptate asupra angustei case domnit'ore? Și adeva ce stă în acelu articlu?

Unu curieru descrie cu durere totu ce audise și vedise. Cu t'ote acestea noi afamu că reflexiunile lui, de și cam bombastice și juvenile, sunt totuși preste asteptare moderate. Nu cumva elu prov'oca la resbunare? Și cine i-ar p'otea înpută ac'asta dupa cele ce vedise? Elu inse n'au provocatu la nici o resbunare, ci totu ce făc'ut în durerea sa suflet'esca au fostu, că se dea espressionu sentimentelor sale, apoi acelea nu cadu subt §. 302 cod. pen. carele tine că numai iritarea la vrajmasii contra nationalitatiloru merita ped'epsa. Apoi elu nu irita pe nimenea, ci den'ega numai încrederea cātu unguri. Ei bine, lips'a de încredere nu o traduce nimenea cu hostilitate.

De aceea eu sustin, că aci nu este nici unu casu de delictu și că acusatulu nici chiar' atunci nu ar fi comis delictu, candu ar fi scrisu elu însuși astadi acelu articolu. Asia dara despre culpabilitate nu pôte fi nici o vorba, candu ceea ce publica elu este numai unu documentu istoricu în interesulu sciintiei, pentru care nici-decum nu este responsabilu. Nu pociu încheiă până nu voi reflectă la o înpregiurare, pe care d. acusatulu o desvoltă pe largu și spre convicțiunea tuturor. Elu au demonstratu că documente istorice de natur'a acestuia s'au publicatu și până acuma fôrte desu și că nici unu procuroru de statu nu i-au trecut prin minte a le persecută. D-lu procuroru de statu nu pôte obiectă, că acele carti și scrieri s'au tiparitu în alte districte judecătorești și că densulu n'are a respunde pentru alti procurori de statu. Eu inse i voiu cită lui unu documentu tiparitu în acestu districtu judecătoreșcu și în aceeași fôia periodică în care afla densulu documentulu incriminatu. Tocmai în Nr. 23 alu „Transilvaniei“ din a. 1878 la pag. 278 se afla raportulu prefectulu Solomonu, în care se citeșcu aceste (citeșcu):

Osztrák armány Ferdinand
Karl, Frantz, Albert, Stefro, Lajos,
Zsofia-Zsofia, Jelasits, Rajásits
Simonits, Burlis
Urban, Hurban, Blomberger. . .

Procurorulu sare în vorb'a aperiatorulu și nu mai sufere se continue.

Advocatulu aperiatoriu: Eu constat că dreptulu de aperiare în acestu casu că și în altele este violatu.

Presiedintele: Eu te invită că se lasi la o parte totu ce nu se tine de lucru.

Aperiatorulu: Eu credu, că nici-odata n'am fostu mai aprôpe de obiectu decât tocma acuma. Versurile satirice aci, din care se citi o parte, au a face cătra capetu și cu nationalitatile nemagiare și nu este nici o îndoie că vatemala greu pe membrii casei domnitore. Credu, că d. procuroru au avutu temeieri bune că se nu persecutedie pe acusatulu din caus'a publicarei acelei satire din a. 1849; dar' apoi cu ce dreptu ilu ia la gona pentru celalaltu documentu tiparitu indata pe pagin'a următoare? Numai pentru că i s'a parutu că ar fi în contra natiunei magiare? Atunci densulu se fia dreptu pentru ambele parti.

În fine mai am inca numai una de observatu. Acusatulu a spus și până acuma, că dn. procuroru l'a denuntiatu în această cestiune de presa și la judecatori'a competentă din Brasiovu, acusanu'lă că elu că redactoru alu foiei periodice „Transilvaniei“ se ocupa de politic'a dilei, fôra a fi pus cautuine (2500 fl. v. a.), ceea ce este contra programei ei; dara judecat'a din Brasiovu a respinsu acus'a procurorulu, pentru-că au aflatu că cele publicate nu sunt altu-ceva, decât documente istorice.

Provocandu-me și la această sententia, asteptu cu tóta securitatea, că d-vôstra onorabili domni jurati veti pronunțiă acquitarea acusatulu.

Procurorulu de statu Ioanu Deesy (mai antai unguresce, apoi nemțiesce.) Acusatulu a disu că acus'a nu are nici-unu întielesu, că-ci i lipsesce ori-ce substratu (causa, obiectu). Din contra, eu sunt convinsu că acea publicatiune merita pedepșa îndoita: 1. că delictu în contra legei de presa, că-ci nu a pus cautuine (că pentru foi politice); 2. că delictu în sensulu §-lui 302 din codicele penale. Nu este exactu că acea publicatiune ar fi unu documentu istoricu, că-ci de ar fi documentu, ar fi trebuit se se tiparășca cu litere cirilice. Apoi nici că este de vreo valôre. Acea scrisore fu aruncata din bibliotec'a dela Beiusiu că chartea de nimicu. Deci ne fiindu ea de nici-o valôre, urmédia că s'a publicatu cu altu scopu.

Totu asia nu este adevratu, că actulu de acusa ar fi redactatu în contra instructiuniloru. Eu am denotatu cuvintele „Mongoli“, „Barbari“. Nu este vin'a procurorulu, că întrég'a scrisore este plina de insulte. Aperiatorulu nu are dreptu se traga pe procuroru la respundere, pentru-ce nu a intentatu procesu auctoriloru. Locuinti'a propriulu auctoru Margineanu, nu este cunoscuta, celalaltu nu avuse de scopu a publică scrisorea aceea. Totu asia si-a justificatu și comitetulu asociatiunei procedur'a sa, și din acea causa sistasemu persecutiunea contra lui. Observarile facute despre alte publicatiuni nu au a face cu această. De altumentrea eu sunt datoriu numai superioriloru mei cu respundere, și nici-decum aperiatorulu.

Articolulu incriminatu nu coprinde numai lipsa de încredere, ci inteligenti'a romanășca e provocata, că nici în viitoriu se nu dea man'a cu ungiuri. Această publicatiune s'a facutu cu scopu, că tocma

acuma se abata pe romani dela manifestatiuni amicabile facia cu magiarii. Dacă redactorulu ar fi scrisu la acea publicatiune vreo nota mustrătoare, atunci procuratur'a nu ar fi ridicatu acusa contra lui. Deci eu ve rogu că se enunțiatu, că acusatulu este culpabile (vinovatu). Propunerea mi-o dau în scrisu și ceru că se se alature la protocolu.

Presiedentele cătra acusatulu: D-ta vrei se mai observi ceva?

Acusatulu Georgie Baritiu: Voiescu și trebeu se mai dicu ceva, inse fôrte pe scurtu! Dn. procuroru combate valôrea istorica a acestu documentu. De asiu fi potutu eu prevedé una că această, atunci nu asiu fi intardiatu unu momentu a cere de timpuriu, că se fia invitati și ascultati aici câtiva barbati competenti, istoriografi de profesiune. Se pôte că unii profesori din Beiusiu despretiindu acestu tomu (arata pe măsă) plinu de asia numite Miscelanea, l'au aruncatu afara din biblioteca, dara colegulu densiloru Teodoru Rosiu l'a sciutu pretiui și l'a luat la sine. De altumentrea eu sunt prea convinsu, că de ar apuca acelea Miscelanea, acea colectiune renasa dela pop'a Munténu pe man'a unoru istoriografi de nationalitate magiara, aceia aru află în elu de siguru documente de mare importantia aru sci pretiui și valôrea acestu incriminatu. Ci acum aceste s'au trecut.

Mai atingu inca numai o înpregiurare. Dn. procuroru imi cercetédia consciinti'a, me arunca în prepusu dicându, că dacă asiu simți eu altumentrea, asiu fi scrisu vreo nota mustrătoare la acea publicatiune. Aci ve rogu onorabili domni jurati, că se me puneti sub scutul si apararea §-lui 11 din codicele penale, în care se coprinde curatu, că nimeni nu pôte fi trasu la respundere pentru idei și scopuri intime. De altumentrea eu am unu trecut de 41 de ani în calitatea mea de publicistu. În cele scrise și publicate în acestu lungu periodu alu vietiei mele, ideile și opiniunile mele stau la lumin'a dilei, convicțiunile mele sunt cunoscute, că și cum le ai citi din orice carte deschisa; pe acelea eu nu le asiu mai potea ascunde, nici altulu nimeni. Eu sunt prea departe de a mi le renegă vreodata; voiu mori cu ele în liniște sufletășca perfectă.

Credu domni mei jurati, că voiu fi ascultat întru a mea rogare, că se fia acquitatu.

Aperiatorulu Albert Arz de Straussenburg: Combate mai antai scopulu procurorulu de a'și dá propunerea sa în scrisu, că-ci dupa §. 66 alu procedurii, în processele de presa totulu trebeu se decurga prin graiulu viu; éra mai pe urma închiăiea pledoari'a sa cu următoarele reflectiuni agere:

Procurorulu tine că acelu documentu nu ar fi de nici-o valôre, din cauza că directiunea gimnaziulu dela Beiusiu nu l'ar fi lasatu în biblioteca. Apoi că acestu casu nu ar fi celu de antai, candu ómenii nu afla, nu descopere diamante. Cu această nu voi se dicu că tocma documentulu acesta ar fi diamantu. Inse tôte cercetarile istorice trecu prin doue stadii: 1. Adunarea de materialu și de documente; 2. critic'a acelu materialu și defigerea valôrei lui. Éra apoi despre aceste parerile potu se differa. Éca de ex. în archivulu societatiei transilvane pentru cunoscinti'a patriei, se publicara cataloge de ale studentiloru sasi de pre la universitatile germane din vécurile trecute; unora li se parea că acelea n'au nici o valôre; candu din contra barbatii întiepti, istoricii de profesiune, le pretiura fôrte susu, și cu totu dreptulu.

Dacă dn. Baritiu ar fi avutu de scopu se agitate, ar fi publicatu acelu documentu în vreunu diariu politicu, éra nu în o fôia sciintifică. Această i-ar fi fostu cu atât mai usioru, că-ci si elu este redactoru alu unu diariu politicu. Totu asia de curiôsa este și opiniunea cealalta a procurorulu, că dacă acelu actu éra se fia consideratu că documentu, trebeu se se fia tiparitu cu litere ciriliane și se nu obvina abateri dela originalu. Cu această dn. procuroru nu a demonstratu nimicu. De altumentrea dn. Baritiu nu veduse până astadi originalulu, decât numai copi'a tramisa lui dela Beiusiu.

Dn. procuroru pretinde că acusatulu se fia scrisu vreo nota mustrătoare, și fiindu-că elu nu a facutu această, merita pedepșa. Dacă ar fi asia, atunci ori-ce procesu de presa ar fi preste potintia de a se mai intentă, că-ci atunci ori-ce redactoru s'ar îngriji, că publicatiunile periculôse se le aperi cu câte o nota. Tocma din contra, eu din nescrierea unei note închiăiu, că acusatulu e nevinovatu. Deci ve rogu domni jurati, că se'lu declarati de nevinovatu.

Dupa aceste presiedentele resuma pe scurtu concertatiunea, apoi pune juratiloru trei în-

trebari: 1. Dacă este G. Baritiu acela, care a publicatu în „Transilvaniei“ Nr. 23 documentulu incriminatu; 2. dacă acea publicare coprinde agitatiune contra natiunei magiare, și dacă ea cade sub decisiunea §-lui 302 din cod. pen.; 3. dacă Georgie Baritiu este culpabile.

Dupa ce presiedentele reflectă pe jurati la datori'a lor și le dete din actele processulu căte se ceru în sensulu §. 75 din procedur'a de presa, densii se retraseră în sal'a de consultatiune.

Dupa restimpu că de 20 minute juratii s'au întorsu în sal'a de audientia, éra dn. Fr. Frühbeck presiedentele alesu ad hoc de cătra jurati, enunțiă în numele tuturor juratiloru, înaintea lui D-dieu și în consciintia, că juratii cunosc în unanimitate pe acusatulu de nevinovatu.

Atunci presiedentele și colegii sei scolandu-se de pre scaune, declară, că Georgie Baritiu este acquitatu, adeca liberatu de acus'a procurorulu.

Transilvaniei.

— Sibiu 1/13 Septembrie. (Sciri locali). Cu ocaziunea tergului de tiéra ce se tine aici tocma în dilele aceste — unulu din cele trei anuali, — dupa calduri mari ce avuram, se începura de alaltaeri ploile spre marea bucuria nu numai a economiloru, ci și a celorlalte clase ale societatiei. Despre rezultatele tergului vomu vorbi cu alta ocaziune; acum însemnamu numai pe scurtu, că pretiurile cerealielor totu se mai tînu susu, și se vediu de ex. grâu, ce e dreptu fôrte frumosu, pe care se cerea 8 fl. v. a. de hectolitru. Într'aceea sciri economice prea interesante din Transilvaniei se potu ceti în fôia „Economulu“ dela Blasiu. De siese ani încôce, de candu calea ferata trece și pe la Blasiu, acelu cuibuletiu de orasielu cunoscutu mai înainte numai pentru mitropoli'a, monastirea și instituttele sale de invetiatura, ajunse dintr'odata și la rangulu unu emporiu economicu. Regiunea preste care curgu riurile Têrnava mica și mare, este din cele mai manôse în Transilvaniei, și în acesti doi ani din urma se facura bucate multe, éra fiindu că cum dice și „Economulu“ executorii strimtorédia pe locuitori, éra speculantii o sci acésta, asia la gar'a Blasiulu se încarca neincetatu cerealii, mai ale grâne asia, cătu numai în lun'a Augustu se transportara de acolo preste 100 de vagone (caróie) încarcate pentru Ungari'a. O de si-ar cunôsce odata și locuitori romani ai Blasiulu și cei din tînutu adeveratele loru interese. De altumentrea ni se asigura, ca multi au începutu a'și frecă bine ochii și a scutură orice îndolentia. Éra neasemenatu mai bine, dacă începea multu mai înainte.

— Tinerimea scolastica se aduna din tôte partile tierei pe la scóle. Aici în Sibiu cea mai mare cencurentia se vediu la scólele militare și la institutulu pedagogicu și teologicu gr. res., unde din anulu acesta înainte toti candidatii se voru tinea în internatu, carele se largi fôrte bine prin cumpararea unoru case vecine, împreuna cu gradin'a din fundu. La scólele militare de cadeti în cursurile de patru ani audimu că ar fi și tineri romani preste cincidieci. Fôrte bine facu parintii că isi dau pe fiii lor la scóle militare, și noi din partene vomu recomandă totudeauna cu tóta convicțiunea și cu totu adinsulu această cariera nobila și respectata, fara care în secolulu nostru nu pôte se esiste nici unu poporu, precum nu a potutu nici odata, decâtu dora numai în sierbitute umilitórie și amara.

— La cursulu de drepturi mergu multu mai puçini decâtu odinóra; caus'a este prea invederata; dara bunu e D-dieu, va disparea și această blasphematia vreodata.

— Comitetulu Asociatiunei transilvane pentru literatura etc., tînu dilele aceste vreo doue siedintie interesante, în care se dispuse esecutarea precisa a tuturoru concluseru adunarei generale dela Seghisióra, se luara mesuri definitive pentru publicarea Analeloru, inpartirea ajutórieloru la tinerii profesionisti, regularea burselor, a bibliotecii, mesuri preparative pentru espositiune și pentru convocarea sectiuniloru.

Gorespondentie particularie ale „Observatoriulu“.

— Din Maramuresiu, 4 Septembrie st. n. 1879. (Limb'a romana persecutata. — Destituire. Urmarile petitiunei Maramuresioniloru. — Cestiunea denumirii Vicariulu.) Injurile cu cari inamicii Romanulu atacau dreptulu lui în urmarea petitiunei sióde a romaniloru din Maramuresiu, s'au mai sporitu și indesatu. Ei nu de multu, precum scie lumea, au petitionatu pentru introducerea limbei ungurășci în scólele confessionali și romanesci în contra vointiei poporulu,

*) În „Economulu“ Nr. 14 se vede o invetiatura fôrte întieptă despre comassari.

natiunii si a bisericeii natiunali, — numai cá se faca pe voi'a compatriotiloru unguri. Si ce au ajunsu? Au ajunsu atata, cá prin acea petitiune auctorisara pe altii, cá se continue a lovi, treptatu si mai departe tóte drepturile ramanului si inca aici intr'o mesura mai mare decâtu airea, pentru-cá maramuresienii au laudatu pre compatriotii nostri si le au multiamitu in petitiunea cea fainósa, dicându cá totu binele ne vine dela ei. etc.

Asia dara adversarii vedindu slabitiunea si neinteligerea ce domnesce intre ómenii din Maramuresiu, acolo au si inceputu a lucrá cu mare energia, a inchiaie chiaru si unele legaturi pre cari administratiunea trebuie se le pazésca cá pre unele ce legea sanctionata a tieriei la are sub scutulú seu; cá legea e preste administratiune.

Nu sunt inca trei ani, decandu catedr'a de limb'a romanésca dela preparandi'a de statu din Sageti (Szigeth) s'a desfiintiatu, éra religiunea s'a pofitu cá se se propuna si romaniloru de confessiunea gr.-cath. in limb'a ungerésca.

Romanii au suferitu acésta injuria cá nisce oi, numai de frica, cá nu cumva se le fia trasu la vreo indoiéla patriotismulu. Au tacutu si atunci, intocma cum tacu si patria in alte multe casuri. Compatriotii nostri au mersu mai departe.

E de insemnatu, cá catedr'a pentru limb'a romana a fostu sustienuta prin unu contractu legatu cu gubernulu atunci, candu s'a desfiintiatu preparandi'a romana din Sageti si in loculú ei s'a infiintiatu cea de statu. Totu atunci profesorulu romanu dlu Ioanu Busiti'a, care inainte de aceea a condusu cátiva ani preparandi'a romanésca, s'a inuitu cá se remana definitivu profesorú si la preparandi'a de statu.

Precum diseiu, limb'a romana s'a stersu din preparandi'a dela Sageti si toti cei chiamati si obligati a reclamá contra exilareii limbei romanesci dela acelu institutu, au tacutu la vederea acelei nedreptati.

De aici urnédia, cá dascalii de nationalitate romana, cari esu din acea scóla pedagogica, nu mai potú sci romanesc, prin urmare chiaru ei nu voru mai potea vorbi romanesc cu scolarii.

In urmarea petitiunii odióse, inspectorele scolasticu, care oprise propunerea limbei romane, a mai opritu estu-timpu si pre invetiarii adunati la cursulu suplementariu in Sageti de a conversá romanesc ori la ce convenire. Si toti au tacutu, numai in ascensu au murmuratu spunendu'si indignatiunea unulu altuia.

In urma cu inceputulu anului scolasticu de acum profesorulu J. Busitia care fusese definitivu numitu de profesorú la preparandia — sa destituitu si pusu in disponibilitate prin rescriptu ministeriale datu catra inspectorele scolasticu, sub cuventu cá postulu unui profesorú au devenitu de prisosu.

Aceste si altele sunt urmarile patriotismulu maramuresieniloru.

Asia mergu pe la noi trebile. Astadi unulu, mãne altulu.

Nu mai atata mangaiare ne mai remane, cá tocma prin asemenea proceduri romanii incepu a se desteptá si a dice cá este ór'a suprema, cá se fimu si noi unulu pentru toti si toti pentru unulu.

Mai au maramuresieni o cestiune de mare insemnatate pentru venitoriulu lorú, si aceea este denumirea nimerita a viitoriulu vicariu alu Marmatiei. — Unii cari facu cause comune cu cei de alta lege, se fatiurescu in totu modulu, cá si cum ei ar crede, cá strai ni aru avea aici dreptu de a denumi unu superintendente, éra nu episcopulu; — le vine al socotéla a placé calviniloru si de la episcopu a pretinde o denumire in cercu restrinsu.)*

Marius Aetius.

Romania.

— Atátu din capitala, cátu si din diverse parti ale tieriei avemú destule sciri interesante.

In fine afurisita cestiune evreiesca, octroata si inpusa Romaniei prin tractatulú dela Berlin, de poimane 3/13 inainte se va pune in desbatere parlamentaria dupa tóte forgele. Intr'aceea dn. Vas. Boerescu ministru de esterne se asteptá in capitala pe astadi sambata, venindu dela Rom'a, dupace caletorise la Vien'a, Berlin, St. Petersburg, Paris si éra si la Vien'a, atátu in caus'a evreiesca, cátu si in altele. Ori-câte faime sinistre au latitu diariile evreesce asupra acelei caletorii diplomatice, noi credemu totusi cá aceea va fi avutu rezultate bune. In totu casulu suntemu convinsi, cá natiunea romana va sci se'si apere existenti'a sa, patri'a, nationalitatea si drepturile sale suverane asupra pamentulu ingrasiatu 1800 de ani cu sangele si cu osementele strabuniloru sei. Este minciuna nerusinata cá dn. Boerescu ar fi facutu cea mai mica promisiune vreunui evreu sau aliantiei lorú. Este inse prea adevératu, cá aliantia israelita universale prin cabalele si intrigele sale au asternutu fórtu reu jidovimei din Romani'a

*) Ar fi multu mai bine, pentru natiune si biserica, daca renegatii dvóstra ar urmá cum dice scriptur'a: „Ceea ce faci, fá curendu.“ Cu o óra mai inainte se se declare esiti pentru totdeauna din siuulu natiunii romanesci, apoi fia macaru si toti romanii din Maramurasu si Satmaru. Daca le este sau frica, sau si rusne a se numi romani; daca nu mai cunoscú limb'a materna si nu cutédia se tina pe mesele lorú nici-unu diariu si nici o carte romanésca, cá nu cumva vedendu-le vreunu unguru, se'si compromita positiunea, se se faca de ura cu ungerimea, — atunci ce mai incapu atatea siovaituri? Se aiba celú puçinu atatu restu de barbatia, cá se spuna curatu: „Me temu, nu'mi dá man'a se mai fiu romanu, cá se nu moriu de fóme.“ Dara atunci nici prescura romanésca se nu mai manance, nici burse si salarie din pungi si fonduri romanesc se nu mai pretinda.

pentru vécuri inainte. De preacuma se iau tóte mesurile national-economice spre a neutralisá tóte planurile plasnite pentru nimicirea patriei si natiunii romanesci prin jidovi, si speramu cá dn. (H.) dela Brasiovu nu va mai avea ocaziune de a inferá in frunte pe proprietarii din Moldov'a cu criminal'a fapta, cá ei ar fi acsia carii au datu pe poporulu romanesc in arenda jidoviloru pentru unu venitu de preste 400 mii de galbini pe anu.)*

— Dupa informatiuni oficiale venite din tóte 35 districte ale tieriei despre rezultatele recoltei se constata de ajunsu, cá aceea in Moldov'a fa mai preste totu buna si fórtu buna, éra in Munteni'a numai in districtele de cátra Moldov'a e abundantia de cerealii; in alte optu s'au facutu gráne bune, dara papusioiu va esi numai cátu le va ajunge locuitoriloru preste anu. Din contra de alungulu Oltului si preste totu in cele 4 districte din Olteni'a fiindu secet'a fórtu mare, lips'a de bucate va fi fórtu simtita; inse camer'a si gubernulu ia tóte mesurile adevératu parintesci, pentru-cá acea lipsa se fia implinita cátu mai curendu pe calea ferata cu pretiuri moderate, nesuferindu cá lipitorile se suga sangele poporulu. 34 deputati cu dn. G. Chitiu in frunte pusera dilele trecute o motiune pe mész'a camerei, cá gubernulu se fia auctorisatu a deschide unu creditu de bani in favórea comunelorú lipsite. Se mai ivi si unu altu proiectu de lege: a vinde locuitoriloru sateni parti de cáte: 10—12 pogóne din dominiile statului, cu pretiuri moderate si pe langa platire in rate. Hei! Unde este o banca rurala?!

Associatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu.

Nr 194

Processu verbale

alu adunarei generale a XVIII a tienuta la Sighisíor'a in anulu 1879 sub presidiulu dlui vice-presiedinte Jacobu Bologna.

Siedinti'a I din 22 Iuliu, 3 Augustu.

Dupa finirea santei liturgie inpreunata cu chiamarea spiritulu santu, in biseric'a romana din locu, membrii Associatiunii adunandu-se in numeru frumosu, in sal'a din cas'a urbei destinata pentru tienerea siedintiloru, la propunerea dlui Anania Trimbítasiu, trimitu din sinulu lorú o deputatiune de 6 (Sim. Balintu, J. M. Moldovanu, N. Strevoiu, C. Nicolau, J. Romanu, si A. Horsia) spre a invitá pe dlu v.-presiedinte la siedintia, carele intrandu intre numerose aclamatiuni de „se traiésca“ si ocupandu loculú presidiulu, deschide siedinti'a la 11 óre prin o cuventare acomodata, care fu ascultata cu deosebita placere si se aclude processulu verbale sub A.

Dupa deschiderea siedintiei ia cuventulu protopopulu din Sighisíora Zacharia Boiu senior si in cuvinte calduróse binecuvéntéza adunarea, esprimendu bucuri'a Romaniloru din locu si giuru, pentru cá s'a alesu Sighisíor'a pentru tienerea adunarei generale de est-timpu. Acésta cuventare se aclude sub B.

I.

Presidiulu propune alegerea a trei secretari ad hoc.

Se alegu prin aclamatiune Z. Boiu jun. protop., Ioanu Popa adv., si A. Horsia notariu publ. r.

II.

La invitarea presidiulu D. secr. II. Dr. Jos. Hodosiu dá lectura raportulu comitetulu Associatiunii despre afacerile din anulu 1878/9.

Acestu raportu aclusu aci sub C. ascultandu-se cu incordata atentiune, se transmite comisiunei pentru propuneri, care se va alege inmediatu.

III.

Inainte de a se continuá lucrarile, presidiulu incunoscintiéza adunarea despre incetarea diu viétia a membriloru asociatiunei: Dr. Nicolau Stoia si Sava Popoviciu Barcianu, si o invita a dá espressionu parerei sale de reu, pentru acésta perdere.

Adunarea isi manifesta parerea sa de reu prin scolare.

IV.

Conformu programei, cassariulu Associatiunei C. Stezariu dá cetire raportulu seu despre starea fondulu Associatiunei si a fondulu Academie, dupa care celú ditaiu este de 73,932 fl. 60 cr. éra alu doilea de 16,555 fl. 89 cr. aratandu-se unu crescamentu la fondulu Associatiunei de 3,207 fl. 23 1/2 cr. si la fondulu Academie de 1, 059 fl. 46 1/2 cr.

Acestu raportu se transpune comisiunei pentru revederea ratiociniulu.

V.

Se presenta raportulu bibliotecariulu despre starea bibliotecii si a celorlalte colectiuni ale Associatiunei. Se predá comisiunei pentru propuneri.

VI.

Presiedintele dá cetire telegrameloru salutatóre dela Redactiunea foiloru „Amiculu familiei“, „Predicatoriulu“, „Cartile sateanulu romanu“, asemenea dela imprimari'a „George Lazaru“ din Gherl'a, apoi dela mai multi óspeti de cura din Valcele si in fine dela „Romanii oradieni.“

*) A se vedé seri'a de articoli in „Siebenbürgisch-deutsches Tageblatt“ Nr. 1740—1742.

Adunarea le primesce cu viue aclamatiuni de „se traiésca“.

VII.

Revenindu la ordinea dilei statorita in programa, presidiulu invita adunarea a alege comisiunile prevediute in programa punctu: 6—9 incl.

Se alegu prin aclamatiune:

1. In comisiunea pentru revederea si esaminarea fonduriloru si a ratiociniulu pre a. 1878/9: Ales. Micu, Patr. Barbu si Constan. Nicolau.

2. In comisiunea pentru incassarea de tace dela membrii noi: Demetriu Moldovanu Ioanu Siandru si Demetriu Pertia.

3. In comisiunea pentru esaminarea budgetulu si propunerile privitóre la acesta: J. M. Moldovanu, Gedeonu Blasianu, J. Romanu, Dr. Aureliu Murasianu si Dr. G. Vuia.

4. In comisiunea pentru propuneri: Simeonu cav. de Balintu, Dionisiu Chendi, Nic. S. Negrutiu, Nicolae Strevoiu si Anania Trimbítasiu.

VIII.

Presiedintele anuntia urmatórele intrate:

1. Rogarea protop. Jacobu Lugosianu si a inteligentiei romane din Turd'a si giuru, pentru a se decide tienerea adunarei generale proxime in Turd'a.

2. Cererea lui Ioanu Dimitrescu invetiariu primariu si preotu si a lui Alexiu Latesiu invetiariu norm. din Lapusiulu ungerescu, pentru unu ajutoriu de 200 fl. pentru scól'a rom. gr. cat. principala de acolo.

3. Cererea lui Petru Emiliu Prodanu fostu profesorú la gimnas. din Bradu pentru votarea unu ajutoriu.

4. Cererea Tofaleniloru esposessionati pentru a se incunoscintiá cá predatu-s'a 1000-a de fl. donati de densii Associatiunei?

1. Se tramite comisiunei pentru propuneri.

2. Se transpune comisiunei pentru esaminarea budgetulu.

3. Se predá comisiunei pentru esaminarea budgetulu.

4. Se transpune comisiunei pentru propuneri.

IX.

D. Anania Trimbítasiu adreséza presidiulu urmatórele interpelatiuni:

1. Ce e caus'a, cá in anii din urma nu se espedara la timpulu seu certificatele pentru scaderea pretiurilor de bilete pe liniile caliloru ferate pre sam'a membriloru Associatiunei?

2. Sectiunile scientifice ale Associatiunei nóstre s'au infiintiatu inca din Iuuiu 1878. Ce e caus'a de aceste sectiuni nu s'au convocatu si nu au lucratu nimic'a pan' acum?

3. Ce a intreprinsu comitetulu centrale, pentru reinvoierea respec. solicitarea acelorú despartimente, cari dupa raportulu secretariulu n'au lucratu nimic'a spre inaintarea intereselorú Associatiunei?

Apoi face urmatórele propuneri:

1. Adunarea generala statorése principiulu, cá de acum inainte se se distribue stipendie si ajutórie din partea Associatiunei numai la atari individi, cari se voru cresce anume pentru inaintarea literaturii, séu pentru inmediate propagare o culturii intelectuali si industriali la poporulu romanu.

2. Adunarea generala decide a se escrie premie pentru studii culturali.

3. Adunarea generala decide a se escrie premie pentru opuri, in cari se voru pertractá in stilu poporalu cestiuni culturali, intelectuali si industriali.

4. Adunarea generala decide cá atari opuri, séu si altele, ce se voru asterne comitetulu Associatiunei, fiindu aceste censurate si primite din partea sectiuniloru scientifice ale Associatiunei, se se tipársca si edea cu spelele Associatiunei si se se distribue cu pretiu catu se póte de moderatu.

5. Adunarea generala decide a se face pasii necesari la inaltulu regimu si la prea onoratele ordinariate metropolitane, cá: spre reslatirea culturii industriali se se infiintie in diferitele tienuturi a le patriei scóle industriale.

6. Adunarea generala decide a se starui, cá la cele mai de frunte scóle poporali confesionali se se aplice docenti si docente pentru diferitele ramuri ale industriei de mana si de casa.

7. Adunarea generala decide de a se engagiá docenti pelegrinanti pentru economi'a de çampu, cari voru instruí in diferitele tienuturi ale patriei in economi'a rationala, in pomaritu si in viniaritu.

D. Trimbítasiu isi motivédia aceste propuneri intr'unu discursu ascultat cu atentiune.

In privinti'a interpelatiuniloru presiedintele declara, cá va respunde la ele in decursulu siedintiloru; éra propunerile facute se transpunu comisiunei pentru propuneri.

X.

D. Nicolau Strevoiu in numele Brasioveniloru, face propunerea, cá adunarea se decida, cá urmatórea adunare generala se va tienea in Brasiovu.

Se tramite comisiunei pentru propuneri.

Cu aceste presiedintele declara siedinti'a I inchisa si anuntia siedinti'a urmatória pre mane 4 Aug., 23 Iul. la 9 óre, punendu la ordinea dilei obiectele aratate in programa.

D. U. S. la 2 1/2 óre d. m.

Augustu Horsia m. p.,
secretariu ad hoc.

(Va urmá).

ACADEMIA ROMANA.

Sesiunea extraordinaria.

Procesu-verbalu Nr. 25.

Sedintia din 21 Iunie st. v. 1879.

Sedintia se deschide la 9 ore a. m.

Procesu-verbalu alu sedintiei precedente se verifica.

D. Cretulescu cerendu cuventulu in cestiune personala, dice ca ascultandu discussiunile pretrecute in sedintia de ieri, la care cu parere de reu n'a potutu lua parte, se vede datoriu a declara, ca in aceea ce privesce opiniunea comisiunei, relativa la Psaltirea lui Coresi, d-lui n'a inpartasit opiniunea celorlalti membri, ci a fostu, este, si va fi pentru ide'a si parerea espressa in consultatiunea dela 18 Ianuarie.

La ordinea dilei fiindu votarea in totalu a statuteloru, d. Odobescu da lectura proiectului discutatu si adoptatu, care se anexedia.

D. Laurianu, cerendu cuventulu asupra votului, dice ca, dupa art. 27 din statutele societatiei Academice spre a se putea vota modificari in statute, urmedia mai intaiu ca modificarile se fia propuse de 5 membri, apoi se cere votulu aprobativ a 3 patrimi din membrii actuali. Deci crede ca dupa acesta prescriptiune, care este legea nostra, statutele ce se punu la votu astadi, trebuie se capete 23 voturi pentru.

D. presedinte explica, ca partea prima a prescriptiunilor invocate de d. Laurianu s'a indeplinitu: nu numai 5 membri, ci o mare majoritate a propusu, a sustinutu si a votatu statutele de facia. Catu despre partea a dou'a, i se pare cestiune de interpretare. De ca s'ar admite a se cere numerulu de 23 membri aderenti si de ca in momentul de facia sunt numai 22, ore nu trebuie se se numere adesiunile celor ce n'au potutu veni? In asia casu d-lui comunica declaratiunile d-loru Cipariu, Fontanin si Maiorescu, (tramise de cei 2 dantaiu prin scrisori, era celu din urma facutu alaltieri aci in sedintia), cari arata ca adera la statutele acestea.

D. Cogalnicenu nu se unesce cu modulu de interpretare alu d. presedinte: la nici unu corpu organizatu votulu nu se da prin delegatiune, prin scrisori seu prin depesi; persona ce nu este facia, nu se numera si nici pote vota. D-lui nu se unesce inse nici cu d. Laurianu care cere, ca pentru statute se se dea votulu afirmativ a $\frac{3}{4}$; o asemenea interpretare ar fi in adeveru judaica si neadmissibila; celu multu se pote cere la votare se fia fatia 23 de membri, era validitatea votulu o pronuntia majoritatea membriloru presentu.

D. Fetu cere ca se se amane votarea pentru o di, multu doue, si se se tiparasca unu esemplariu de statute cu corectiunile facute, spre alu putea cunoasca mai bine; altfelu declara ca se va abtinea dela votu.

D. Sionu dice, ca de ca e vorba de numeru, crede ca trebuie a se constata numerulu membriloru actuali ai Academiei. D-lui crede ca trebuie a se numera numai membrii ce au luat parte ca activi si actuali in fosta societate academica, era nu si acei cari au fostu numiti dela inceputu in comisiunea literara la anulu 1867. Deci fiindu-ca intre acestia sunt unii, cari nu numai ca n'au venit veri-odata macaru la societatea Academica, de ra chiar' au declarat ca nu primescu a fi membri, (precum anume si in mai multe renduri au declarat unii din ei), nu intelege pentru ce pe acei membri se'i numeram.

D. presedinte observa ca venirea d-lui N. Ionescu si a P. S. S. P. Melchisedecu ne scote din ori-ce dificultate: discussiunea numerulu nu pote avea locu, fiindu de fatia 23 membri.

D. Laurianu, venindu la thes'a sa, sustine ca Academia, fiindu o continuitate a societatiei Academice, trebuie in casulu de facia, se respecte statutele vechi: dupa acele, statutele de astadi trebuie se aiba votulu afirmativ si aprobativ a 23 membri. Altfelu lucrarea nu o considera ca legala. De ca chiar' cu ocaziunea de fatia s'a admisu, ca modificarea regulamentelor se nu se pote face cu mai puçinu de $\frac{3}{4}$ din numerulu membriloru, apoi pentru modificarea statuteloru nu trebuie o garantia mai mare?

D. Cogalnicenu replica ca, de ca s'a admisu numerulu de 23, crede ca s'a facutu indetula condescendenta d-lui Laurianu. Dara a admite teori'a d-sale de a cere votulu aprobativ acestui numeru deplinu, este a tinda la distrugerea Academiei si la paralisarea ei pentru totdeauna. D-lui observa, ca legea cea noua a abrogatu orice organizatiune in statutele anteriore. Fost'a societate Academica astadi nu mai are fiintia legala. Statutele de astadi confirma bas'a legi, pe care Academia trebuie se marga inainte. Conchide a dice, ca crede cestiunea elucidata si cere a se inchide discussiunea.

D. presedinte voindu a consulta Adunarea despre inchiderea discussiunei, d. Laurianu cere a vorbi in contra. D-lui aduce a-minte ca obiectiunile de astadi ale d-lui Cogalnicenu s'au mai produsu in snulu acestei Adunari cu tote acestea adeverulu nu s'a potutu resturna. D-lui sustine ca Academia nu este decatu o continuitate a societatiei Academice si in poterea drepturilor vechi membrii ei de astadi functioneaza. Prin urmare, dupa statutele vechi, trebuie se se votodie cele noue: votarea nu ar avea nici o validitate, de ca acesta n'ar obtinea 23 voturi.

D. Hasdeu cere inchiderea discussiunei, de vreme ce chiar' de s'ar admite autoritatea statuteloru vechi, si totu inca ele ceru $\frac{3}{4}$ voturi in genere, era nu voturi afirmative; insusi d. Laurianu in proiectulu de dictionariu la cuventulu votu ne spune ca trebuie „se numeram voturile pentru si voturile contra.”

D. Ionescu cere ca se se puna la votu resolutiunea interpretativa a prescriptiunilor relative de domnulu Laurianu.

Se pune la votu interpretarea art. 27 din vechile

statute dupa intielesulu datu de d. Laurianu, si maioritarea se pronuntia contra.

Se cere votarea dupa apelu nominalu. Se procede astfelu: 21 membri respundu cu *pentru*; 2 membri se abtinu.

Sedintia se ridica la 11 si jumetate ore.

Presedinte, Ioanu Ghica.

Secretariu ad-hoc, G. Sionu.

Sciri diverse.

— (Invitatiune) la Balulu, ce se va tiene in 20 Septembrie st. n. a. c. in sal'a „Hotelului nationale” in folosulu fondulu pentru „teatru romanu”. Pretiulu intrarii: de famili'a 2 fl. v. a., de persona 1 fl. v. a. Inceputulu: la 8 ore ser'a. Blasiu, in 8 Septembrie 1879.

Pentru comitetulu arangiatoriu:
Ludovicu Csato.

— (Prin ce midiloece lucra „Alianti'a israelita.”) In privintia acesta este forte instructiva urmatoarea scrisore publicata in Nr. 329 alu diariulu „Reform'a” din Bucuresci:

Uniunea Israelita, Iasi Nr 65.

Domnului I. G. Valintinenu directoru si proprietaru alu „Reformei”.

Bucuresci.

Domnule directore!

Amu socotitu de cuviintia a ve ruga cu tota onorea domnule directoru, se bine-voiti a ne raspunde imediatu (nefrancatu).

a) De sinteti plecatu a ne pune la dispozitie pe stimabilulu diar alu D-vostra in caus'a israelita; si

b) Care sunt conditiunile dupa care trebuie se urmamu?..

Noi nu ne ferimu a ve oferi si o subventiune banesca.

Priimiti, ve rugamu, asigurarea distinsei nostre consideratiuni.

Presedintele comitetulu „Uniunea israelita.”

Iasi.

Jacobu Neisotz.

— (Posturi vacante de medici in Romani'a). La 28 Septembrie viitoriu, se va tine concursu pentru posturile de medici de spitale si de urbe de dincoce de Milcovu, in Bucuresci, in localulu directiunei sanitare era in Iasi, la eforia spitaleloru casei Sf. Spiridon din Iasi.

D-nii doctori si licentiatu in medicina, cari aru dori se se presinte la concursu, voru inainta cererile d-loru directiei sanitare cu 20 dile inainte de dio'a concursulu odata cu tote actele ce aru proba dreptulu de admissibilitate la concursu, cerute de art. 35 si 55 din regulamentu, adeva:

„Actulu de nastere sau actulu de naturalisatiune (la casu de a fostu straini, sau nascuti din parinti straini.)

„Diplom'a de doctoru sau de licentiatu in medicina si certificatul de liber'a practica in tierra.

„Certificatul, care probedia ca a servitu unu anu ca medicu de plasa, ca medicu militaru, sau ca medicu secundariu intr'unu spitalu din tierra, seu 2 ani ca internu in spitalele din Paris, seu 2 ani ca medicu asistentu in spitalele din Germani'a seu 2 ani ca medicu secundaru in Austro-Ungari'a, in fine ca au 2 ani de exercitiu alu medicinei in tierra.

*

Tabloul de posturile vacante de medici de spitale si de orasie, aflate vacante.

Medici de spitale.

Spitalulu Stamati, judetienu, din Suceav'a, cu leafa 300 lei, avendu 40 paturi. Spitalulu Rusi-de-Vede, din judetiulu Teleormanu, cu leafa 250 lei, avendu 20 paturi. Spitalulu penitenciarulu Tergu-Ocn'a, din judetiulu Bacau, cu diurna de 150 lei. Spitalulu penitenciarulu din Iasi, cu diurna 150 lei.

Medici de orasie.

Orasiulu Turnu-Magurele, cu leafa 300 lei. Orasiulu Calarasi, cu leafa 350 lei. Orasiulu Tergu-Jului, cu leafa 300 lei. Orasiulu Falticeni, cu leafa 150 lei. Orasiulu Tergu-Neamtii, cu leafa 400 lei. Orasiulu Zimnicea, din judetiulu Teleormanu, cu leafa 400 lei. Orasiulu Alexandria din judetiulu Teleormanu, cu leafa 300 lei. Orasiulu Rusi-de-Vede, din judetiulu Teleormanu cu leafa 150 lei. Orasiulu Calafatu, din judetiulu Dolj, cu leafa 300 lei, fiindu insarcinatu si cu serviciulu spitalulu localu. Orasiulu Lespedile, din judetiulu Suceava, cu leafa 150 lei. Orasiulu Harlau din judetiulu Botosiani, cu leafa 166 lei. Orasiulu Mizilu, din judetiulu Buzeu, cu leafa 300 lei. Orasiulu Olteniti'a, din judetiulu Ifov, cu leafa 300 lei.

In judetiulu Damboviti'a fiindu vacantu postulu de medicu alu plasei si plaiulu Damboviti'a, retribuitu din cass'a judetiulu cu 300 lei pe luna, se publica ca,

d-nii doctori sau licentiatu in medicina, ce aru dori se ocupe citatulu postu, se se adresele la directiunea generala a serviciulu sanitaru.

Bibliografia.

— In editur'a libreriei din Brasiovu: J. C. Tacitu a aparutu: „Aritmetic'a.” Exercitii practice cu numerii dela 1 pana la 100 dupa sistemulu decadicu, pentru incepatorii din anulu alu douilea de Dometiu Dogariu si Ionu Dariu, invetiarii la scol'a primara din Satu-lungu si membrii ai „Reuniunei invetiatoriloru din Tierra Barsei.” — Manualu esaminatu de o comisiune de invetiatori si professori. Brasiovu, 1879. Pretiulu este 25 cr. v. a.

— Deja in 15 Septembrie a. c. va aparea si in anulu acesta, copiosulu calindaru alu „Amiculu poporulu” pe anulu 1880. Comandele pentru acelu calindaru sunt a se tramite la W. Krafft in Sibiu.

Cursulu moneteloru in val. austr.

Vien'a, 11 Septembrie

Galbinii imperat. de auru	fl. 5.59 cr.
Moneta de 20 franci	9.34 $\frac{1}{2}$ „
Imperialu rusescu	9.35 „
Moneta germana de 100 marce	57.80 „
Sovereignu englesi	12.— „
Lira turcesca	10.58 „
Monete austr. de argintu 100 fl.	— „

Examinata din partea primeloru colegii medicinale din Germani'a si concessionata din partea inaltei c. r. locotinentie din Ungari'a, pentru emiunet'a sa aplicare

Pendia artritica

se intrebuinteada ca primulu midilocu iute si siguru vindecatoru in contra: sioldinei, reumatismulu (in extremitati si spinare), foculu viu seu orbaltulu. in contra a ori ce spasmi de mani si picioare si cu deosebire convulsii de viue, inflarea extremitatiloru si jungiuri.

Se afla in pachete impreuna cu avisulu de intrebuintare a 1 fl. 05 cr. indoitu de tari pentru suferintu grele a 2 fl. 10 cr. v. a. Renumitulu m-dicu Dr. Hufeland dice in opurile sale medicale: Existe doue morburu in contra carora sciintia medicala se pare ca au cautatu in zadaru medicamente eficace; acestea sunt: reumatismulu de capu si „podagra”; acelu medicamentu este aflatu prin intrebuintarea pendiei artritice mentionata mai susu.

Plastrulu universalu parisianu

se intrebuinteada in contra tuturor raneloru, copturi si infaturi, in contra deg-raturiloru la picioare (ochi de gaina). O cuthie impreuna cu avisulu de intrebuintare costa 35 cr. v. a.

Nefalsificatu se afla de vendiare:

In Sibiu la magazinulu de galanterie a. d. J. F. Schneider;
„Bistritia” la d. Rudolf Fleischer;
„Brasiovu” la farmacia d. Eduard Kugler;
„Clusiu” la farmacia d. Johann Wolf si la Engel;
„Iasi” la farmacia d. Engel, Strad'a mare, langa port'a Curtii;
„Bucuresci” la farmacia d. Bruss;
„Belgradu” la farmacia d. Dilber;
„Cernautiu” la farmacia d. Alth;
„Suceava” la farmacia d. Finbert. (92) 1-6

Depositoriulu principalu de expeditiune, prelanga rabatt corespundetoru se afla in Bud'a-Pesta la d. farmacistu Jos. von Török, Königsgasse Nr. 7.

Ap'a de gura anatherina falsificata agravedia durerile gurei si ale dintiloru.

Domnului Dr. J. G. Popp,

c. r. dentistu alu curtii din Vien'a, Stadt, Bognergasse Nr. 2.

Stimate Domnule!

Ti-asu fi scrisu mai demultu, dar' voiamu se asteptu efectulu excelentei d-tale ape de gura anatherina. Nici unulu din falsificatele midiloece aplicate un-mi-a facutu atata bine ca veritabil'a d-tale apa de gura anatherina in contra slabiteloru mele gingii si dinti. Inainte de acesta am intrebuintatu midiloece de tote soiurile date de medici, fara nici unu rezultat, tote acele ape de gura mi-au vulneratu gingiele prin frotare dar' nu mi le au intaritu ci numai mi-au agravatu reulu. — Conformu propriei mele convingeri ini punu tota sperantia in fabricatele d-tale. Alu d tale stimatoru

(94) 1-3

Dr. Willh. Raschke m. p.

Preotu.

Depositele se afla: in Sibiu la d-nii C. Müller, farmacistu, F. A. Reissenberger, Piat'a mica, S. Stengel, Fried. Thallmayer, comerciantu, W. F. Morscher, farmacistu diplom.; in Orasii'a la d. C. Fuhrmann, farmacistu; in Brasiovu la d-nii E. Fabick, W. Jekelins. Ad. Kugler, Goos, Hornung, farmacistii, Demeter Eremias, comerciantu; in Mediasiu la d. dr. Fr. Folberth, farmacistu; in Sebesiu la d-nii J. C. Reinhardt, J. Ludwig Binder, farmacisti; in Sibisiór'a la d-nii J. B. Misselbacher et filii, J. B. Teutsch, precum si in tote farmaciele, parfumeriele, magazinele de galanterie si de materiale din Transilvania.

SPIRTU ARTRITICU

inventatu de Heinrich Bloch in Eger (Boemi'a), reconoscutu preste totu ca medicinu cea mai siguru contra sioldinei si reumatismulu, aplicandu in 24 de ore si frecandu cu ea partile dureroase, sioldina si reumatismulu inceta cu totulu. Pretiulu unei sticluete este de 60 cr. v. a.; tramisa cu posta la comanda, sau pe langa assignatiunea 66 cr. v. a. Celoru care ilu voru lua spre vendiare in comisiune, li se da unu rabatu corespundetoru. In tote cetatile mai mari se deschidu depositore. Am in posesiunea mea mai multe mii de atoste si scrisori de multamita pentru precelentia acestei medicinie. Comandele se esecutedia totudeauna cu intorcerea postei in modulu celu mai conacientiosu.

Heinrich Bloch in Eger (Boemi'a)

proprietariu alu medaliei de auru pentru arte si sciintia.

In calitate originala se afla: in B.-Pest'a la Josif Török, Timisiór'a la Ernest Járomisz, Stefanu Tárcsay si C. M. Jahner la „Regele ungrescu”, in Pojon la Feldenek Ferencz si la Soltz Reszo la „St. Marton” in Szeghedin la Barsai Caroly, Makon Josef si Csikós N., in Zagrabia la Mittbach Zsigmond, in Eszek la Dienes J. C., in Sibiu la Morscher W. Fr. in Brasiovu la Stenner J. la „leulu de aur”, in Clusiu la Székly Miklos si la tote farmaciele mai mari din tierra si strainetate. (90) 4-10